

"Bugünkü Azərbaycan dünya miqyasında güclü ölkələr sırasındadır"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına müsahibə verib. AZERTAC müsahibəni təqdim edir.

Azərbaycan Televiziyasından **Rövşən Məmmədov**: Cənab Prezident, hər vaxtınız xeyir olsun. Öncə müsahibəyə görə hər birimizin adından Sizə təşəkkür edirik. Suverenliyimizin tam bərpa olunmasından, xüsusən də Xankəndi Zəfərindən sonra belə bir görüş, belə bir müsahibə hər birimizin arzusu idi. Odur ki, bu arzumuzu nəzərə aldığınızı görə Sizə təşəkkür edirik.

Cənab Prezident, yeni tarixi reallığı, yeni tarixi mərhələni yaşayırıq. Ən böyük reallıq qeyd etdiyimiz kimi, Qarabağın tam azad olunması, Qarabağdan separatizmin, terrorizmin təmizlənməsi və Sizin təbirinize desək, tarixin zibilliyinə atılmasıdır. Əlbət-

tə ki, hər bir reallığın arxasında güc, prinsipiallıq, əzm, iradə və Sizin "dəmir yumruğunuz"dur. Məhz ona görə də mən istərdim elə ilk sualımı bugünkü reallıqlardan son 20 illik fəaliyyətə nəzər salmaqla başlayaqq. Bu gün ərazi bütövlüyünü tam bərpa etmiş Azərbaycanımızdan, suverenliyimizi tam bərpa etmiş Azərbaycanımızdan son 20 illik fəaliyyətə nəzər salsaqq, hansı mənzərə canlanır? Biz bu 20 ildə hara-haraya gəlmışik?

Prezident İlham Əliyev: Son 20 ilin tarixi göz qabağındadır və əsas məsələ ondadır ki, 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı düzgün seçim etmişdi. Çünkü hesab edirəm ki, müstəqil tariximizin ən həlliəcisi məqamı məhz 2003-cü il idid. Çünkü o vaxt ölkəmizin gələcəyi ilə bağlı konseptual yanaşma tam özünü təsdiqləmişdi, yəni Heydər Əliyev siyaseti davam etdirildi. Əgər tarix başqa istiqamətdə getsəydi, bil-

mək olmaz, xalqımız, dövlətimiz hansı bəlalar, faciələrlə üzləşə bilərdi. Hər halda müstəqilliyimizin ilk iki ili əyani şəkildə göstərir ki, güclü lider olmadan və düşünülmüş siyaset olmadan istənilən ölkə, xüsusilə gənc müstəqil ölkə çox ciddi təhlükələrlə üzləşə bilər. 2003-cü ildə əsası 1993-cü ildə qoyulmuş siyasetə bir daha dəstək verildi. Hesab edirəm ki, bugünkü reallıqları biz 2003-cü illə yox, 1993-cü illə müqayisə etməliyik, çünki məhz o tarixdən başlayaraq Azərbaycan inkişaf yoluna qədəm qoydu, sabitlik təmin edildi, vətəndaş müharibəsinə son qoymuldu və ölkəmiz beynəlxalq təcriddən çıxdı. 1993-2003-cü illərin hadisələrinə nəzər salsaqq, görərik ki, məhz bu illər ərzində bugünkü dövlətçilik prinsipləri bərqərar olundu və Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti yaradıldı, eyni zamanda xalq-ıqtidarlılıyi artıq önəmlü bir amilə çevrildi.

“Bugünkü Azərbaycan dünya miqyasında güclü ölkələr sırasındadır”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Əvvəli 1-ci səh.

Son 20 ilin tarixinə gəldikdə isə hər şey göz qabağındadır. Əgər biz bu haqda geniş danişsaq, yəqin ki, bütün müsahibəni buna həsr etməli olacaqıq. Sadəcə olaraq, onu demək istəyirəm ki, bugünkü Azərbaycan, sözün əsl mənasında, dünya miqyasında güclü ölkələr sırasındadır. Həsab edirəm ki, bu, həm beynəlxalq aləmdə, həm regionda, eyni zamanda daxili siyaset prioritətlərinin düzgün seçilmesində bir çox ölkələr üçün nümunə ola bilər. Bu, təkcə mənim fikrim deyil, mənim bəzi həmkarlarım da bu barədə kifayət zədən əsas danışıklar.

qədər açıq danişiblar.

Bu gün ölkə qarşısında duran yenini vəzifələr yeni dövrün vəzifələridir. Biz əsas vəzifəni, siz də qeyd etdiyiniz kimi, bir neçə ay bundan əvvəl həll etmişik, ölkəmizin suverenliyini tam bərpa etmişik və sentyabr hadisələri, əlbəttə ki, ümumi kontekstdən çıxarıla bilməz. Yəni sentyabra qədər getdiyimiz yol məqsəd-yönlü yol idi, məqsədə hesablanmış yol idi, düzgün yol idi. İstər siyasi müstəvidə, istər hərbi müstəvidə, istər ölkəmizdə gedən proseslər nöqtəyi-nəzərindən bu hadisə bütün işlərimizin elə bil ki son nidası idi. Bu gün biz 2024-cü ilə suverenliyini tam bərpa etmiş ölkə kimi, xalq kimi başlayırıq. Hesab edirəm ki, müasir tariximizin yeni dövrü məhz sentyabrın 20-dən sonra başlayır.

"Real" Televiziyasından **Mirşahin Ağayev**: Cənab Prezident, oktyabr ayının 15-də Siz Xankəndidə Azərbaycan Bayrağını qaldırdınız və mənə elə gəlir ki, bu, yalnız Sizin əl dəvildik. Ula! Öndən Hərəkət Dili

deyildi, bu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin əli idi, bu, Pənahəli xanın əli idi, bu, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurucularının əli idi və bütün əllər məhz Sizin əlinizdə cəmləşmişdi. Mən Xankəndini tərk etdim 1991-ci ildə tərk etmişdim, orada Matvey Radaev ilə müsahibəm olmuşdu, "Orqkomitet"də, sonradan separatçılar iqamətgahına çevirdilər. Mənim üçün çox maraqlıdır, o an hansı hissələri yaşadınız? Bu sualanın cavabını mən həm də adlarını çəkdiyim bütün o ulu insanların rübü ilə bağlayacağım.

Prezident İlham Əliyev: Bilirsiniz, yəqin ki, Azərbaycan xalqı, bütün dünya azərbaycanlıları bu kadrları görəndə hamımız eyni hissələri keçirmişik, o cümlədən mən də. Mənim hissələrim Azərbaycan vətəndaşlarının hissələrindən heç də fərqlənmirdi, qürur və sevinc hissə əlbəttə ki. Eyni zamanda fikirləşirdim ki, ədalətə inanmaq lazımdır. Çünkü 30 il ərzində ədalətə inam Azərbaycan cəmiyyətində müəyyən dərəcədə sarsılmışdı və istənilən cəmiyyət üçün bu, yaxşı hal deyil. Bu, ister-istəməz insanların şüuruna mənfi təsir göstərir, ruh düş-

künlüyüne gətirib çıxara bilir, bəd-
binlik hissələrinin cəmiyyətdə geniş
vüsət almasına şərait yaradır. Yəni
cəmiyyətin, sağlam cəmiyyətin ya-
ranması möhkəmlənməsi üçün bu
bayrağın qaldırılması daha da həyə-
canlı idi, onu açıq deyə bilərəm.
Xankəndidə isə bayrağın qaldırılma-
sı ədalətin tam bərpası idi və Zəfəri-
mizin son nöqtəsi idi.

ranması, məhkəmənməsi üçün bu amillər çox təhlükəlidir. Ona görə ədalətə inanmaq üçün əsas olmalıdır. Onu da biz hamımız bilməliyik ki, ədalət özü-özünə gəlmir, ədaləti sən gərək təmin edəsən. Müasir dünyada biz bunu artıq çoxdan başa düşmüşük. Əger mənim çıxışlarımı nəzər salsanız, bəlkə də son 10-15 il ərzində mən dəfələrlə deyirdim ki, dünyada beynəlxalq hüquq işləmir. Bu mexanizmlər ancaq zəif ölkələr üçün işə salınır. Böyük dövlətlər bu na məhəl qoymur. Onlar üçün sanki qanun qanun deyil, beynəlxalq hüquq hüquq deyil. Belə olan halda, mizin son noqtası idi.

Yəni bunlar tarixi anlardır. Biz hamımız xəsbəxtik ki, bu dövrə yaşayırıq, bu dövrün şahidləriyik, bu böyük Zəfərin əldə olunmasında iştirak etmişik, hərə öz yerində, siz media nümayəndələri kimi, mən Ali Baş Komandan kimi, xalqımızın bütün təbəqələri öz işi ilə bu Qələbəni yaxınlaşdırırdılar. Bu, ümummilli bir məsələyə çevrildi, ümummilli hərəkata çevrildi və 30 il ərzində bir çox beynəlxalq tərəfdəşlərimizin səylərinə baxmayaraq, bu mövzu unudulmadı. Bunu bizə unutdurmaq istəmişdilər. Müxtəlif bəhanələr al-

Ədaləti tələb edən, haqlı olaraq tələb edən ölkələr bu ədaləti özləri təmin etməlidir. Biz məhz bu prinsipi rəhbər tutaraq son illər ərzində fəal işləmişik və ədaləti özümüz bərpa etmişik. Ona görə bu o cümlədən bu nöqtəyi-nəzərdən də önəmlidir, çünki ədalətə inam bərpa edildi. Yəni biz hamımız gördük ki, bəlli, ədalət zəfər çalıb, biz öz haqqımızı yekunlaşdırmışıq və ədaləti özümüz bərpa etmişik.

Halbuki əfsuslar olsun ki, bəy-

Halbuki əfsuslar olsun ki, bəy-nəlxalq aləmin əsas oyuncuları bizim bu fikrimizə şərik olmadılar. Əksinə, bizi ittihad etməyə çalışdılar, bizi qarşı müxtəlif təzyiq mexanizmlərini işə salmağa çalışdılar. Yəni biz bu ədaləti, eyni zamanda beynəlxalq müstəvidə siyasi və diplomatik savaş apararaq əldə etmişik. Ona görə bizim Zəfərimizin əhəmiyyəti daha önemlidir.

Bir də gözümün önünə bax sızın
də qeyd etdiyiniz o kadrlar gelirdi.
Həmin meydan, həmin şəhər, ancəq
tam fərqli mənzərə. O meydanda, o
meydanın başında yerləşən, - onu da
deməliyim ki, Azərbaycan memarı,
sehv etmirəmsə, Həsən Məcidov
adlı bir Azərbaycan memarı, həmin
o "Apkom" deyilən binanın müəllifi
olmuşdur, - həmin o binada, həmin o
meydanda, o vaxt Azərbaycana qarşı
çox çirkin bir oyunun başlanğıcına
hamımız şahid olduq. Siz də o hadi-
sələrin canlı şahidi kimi yaxşı xatir-
ləriniz var? (Qədər əhəmiyyətli lə-

layırsınız, o vaxt Qarabağda yaradılmış Xüsusi Komito faktiki olaraq Qarabağın Azərbaycanın əlindən alınması üçün bir mexanizm idi. O Xüsusi Komitə, ona rəhbərlik edən şəxs və digər şəxslər, onların bütün addımları və hərəkətləri Qarabağı Azərbaycandan qoparıb Ermənistana bağlamaq idi.

Yəni bütün bu kadrlar gözümüzün önünə gəldi və təbii ki, hissələrin çoxluğu deməyə imkan vermir ki, hansı üstünlük təşkil edirdi. Təbii ki, Xocalıda bayraqı qaldıranda fikirləsirdim, bax, bu gün biz tam əminlik-

bu, umumünnili məsələdir və burada hansısa əlverişli görünə biləcək naiyyət dalınca qaçmaq lazımdır. Biz məsələni köklü şəkildə həll etməliyik, birdəfəlik həll etməliyik, ərazi bütövlüyüümüzü, suverenliyimizi tam bərpa etməliyik. Ölkəmizdə separatizm yuvası qalmamalıdır və əger bizim nəslimizə bunu etmək nəsib olmasa, elə gənc nəsil yetişdirməliyik ki, 20 ildən sonra, 30 ildən sonra, 50 ildən sonra onlar gəlib bunu etsinlər. Bax əsas məsələ bu idi. Əlbəttə, hamımız xoşbəxtik ki, biz bu tarixi günləri gördük, vasadıq və

"ARB 24" Televiziyasından **Çinara Nurməmmədova**: Cənab Prezident, ötən ilin ən mühüm hadisələrindən biri həm də "Laçın" sərhəd buraxılış məntəqəsinin yaradılması idi. Bundan dərhal sonra Azərbaycana qarşı təzyiqlər başlanıldı, "Qarabağda humanitar böhran yaradılır" ittihamı irəli sürüldü. Həmin dövrdə hələ Xankəndidə Azərbaycanın Bayrağı da ucaldılmamışdı, separat-

çılardan da orada müəyyən fealiyyət göstərirdilər və təzyiqlər də daha çox idi. Hazırda vəziyyət dəyişib və tamamilə yeni reallıqlar yaranıb. Hansı məqamlar, hansı nüanslar var ki, artıq biz onlardan danişa bilərik. Yəni, Azərbaycan sərhəd-keçid məntəqəsini yaradarkən hansı riskləri gözə almışdır?

Prezident İlham Əliyev: Bilirsiniz, biz 10 noyabr üçtərəfli Beyanatı imzalanandan sonra, əlbəttə ki, gələcək addımlarımızla bağlı ciddi düşünməli idik. Çünkü 10 noyabr hadisəsi də bir dövr idi və müharibə nə ilə nəticələnəcək, noyabrin 8-də mən tam deyə bilməzdim, yəni tam əminliklə deyə bilməzdim. Əlbəttə, mən bilirdim ki, bizim Zəfərimizlə nəticələnəcək, amma necə və nə vaxt, noyabrin 8-də demək mümkün deyildi. Çünkü noyabrin 8-də, təbii ki, çox böyük hadisə baş verdi - Şuşa işğaldan azad edildi və faktiki olaraq separatçıların müqaviməti, belə deyək, strateji nöqtəyi-nəzərdən mənasız olmuşdu. Əlbəttə, əgər müharibə davam etsəydi, Kəlbəcər və Laçın rayonlarını özü də artıq qış mövsümündə azad etmək çox çətin olardı. Halbuki biz bunu da edəcəkdik. Amma itkilərimiz həddindən artıq çox ola bilərdi, hətta 44 günlük müharibədə verdiyimiz şəhidlərin sayından qat-qat çox ola bilərdi. Biz hamımız bunu yaxşı bilirdik, çünkü indi də oralara gedən, o bölgələrə gedən hər bir insan görür ki, nə dərəcədə çətin relyefdə yerləşən bir ərazidir. Ancaq əgər Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atmasayı biz, əlbəttə ki, müharibəni davam etdirəcəkdiq son nəxtəvə gedər.

Ona görə 8 noyabrdan sonra - erətisi gün bütövlükde səhərdən axşama qədər, gecəyə qədər Rusiya Prezidenti vasitəsilə Azərbaycan-Ermənistən damışqlarına həsr edilmişdir. Üçtərəfli Bəyanatın qəbul edilməsi, o şərtlərlə qəbul edilməsi, hesab edirəm ki, bizim böyük siyasi uğuru-muzdur. Əlbəttə, əgər Şuşa işğaldan azad olunmasaydı, o şərtləri biz o Bəyanata saldırı bilməzdik. Yəni biziñ Qələbəmiz, güclü olmağımız imkan verdi ki, biz hətta bu məsələ-yə aid olmayan şərtləri də oraya saldırıq, xüsusilə Zəngəzur dəhlizli ilə bağlı.

Ancaq hər halda 10 noyabrdan sonra müəyyən bir vakuum varındı.

Minsk qrupunun həmsədrləri də, de-nək olar ki, özləri də bilmirdilər nə-lə məşğul olacaqlar və bəzi səfərlər də oldu. Ermənistandakı vəziyyət əbii ki, birmənalı idi. Azərbaycanda əhalq sevinc içinde idı. Ancaq mən bilirdim ki, bu, işin sonu deyil. Cün-ki bir çox tamamlanmamış məsələ-var və o məsələlərə aydınlıq gətiril-məlidir, ilk növbədə, ovaxtkı Laçın dəhlizli ilə bağlı olan məsələ.

Müəyyən müddətdən sonra, xüsusilə görəndə ki, bu yol vasitəsilə Ermənistən Qarabağa silah-sursat, minalar göndərir, hərbi birləşmələrin rotasiyası həyata keçirilir, biz məsələ qaldırmağa başlamışdıq ki, hərtiq biz bu yola nəzarət etməliyik. Əfsuslar olsun ki, o vaxt Rusiya tərəfi buna müsbət yanaşmadı. Ancaq biz yenə də öz səylərimizi davam etdirirdik, mən dəqiq deyə bilərəm ki, uzun müddət ərzində - beş dəfə Rusiya tərəfinə ən yüksək səviyyədə müraciət edilmişdir ki, gəlin bu yola birlikdə nəzarət edək. Çünkü belə cirik ki, siz buna tam nəzarət edə bilərsiniz, hətta yəqin yadınızdadır, orada aşkarlanmış minaların da isehsal müddəti çox böyük suallar yatdı. 2021-ci ildə Ermənistanda isehsal edilmiş minalar oraya necə gətirildi? Yəni, təbii ki, bu minalar nəmin o Laçın-Xankəndi yolu vasitəsilə gətirilmişdi. Ona görə biz məsələ qaldırıq ki, gəlin birgə postda biz də dayanaq və nəzarəti gücləndirək, eyni zamanda Rusiya sülhməamlı qüvvələrinə də olan tənqidinən yanaşma da səngiyər. Çünkü biz məsuliyyəti sizinlə bir növ bölüşdürülmüş olacaq. Ancaq əfsuslar olsun ki, buna razılıq verilmədi. Nəhayət, əpprin 23-də bizim basqa caramız

prelin 23-də bizim başqa çarəmiz, qalmamışdı, biz daha gözləmək fikrində deyildik. Biz bir neçə saat ərzində həmin o Həkəri çayının üzəindəki körpüdə yerləsdik. Təbii ki, buna hazırlıq aparılmışdır və bəzi səylərə baxmayaraq, oradan artıq neç yerə getmədi.

oronu olmuşdur. Həmimiz yaxşı xəlqarayıq ki, o vaxt Qırmızı Xaç xətti ilə xəstələr toxliyə edildi, aparılırdı, götürüldü. Bir müddətdən sonra Qarabağda yaşayan ermənilər ovdan istifadə etməyə başlamışdır və heç bir problem onlar üçün yaradılmırı. Sadəcə olaraq, onların məsələləri yoxlanılırdı, öz maşınları ilə gedib-gəlirdilər. Azərbaycan sərhədçiləri maksimum dərəcədə diqqətli idilər və belə də tapşırıq almışdır ki, mülki şəxslərə qarşı hər hansı bir hörmətsizlik edilməsin. Ancaq ondan sonra hərbi təxribat tövədildi. Bizim postumuz atəşə tutulmuşdur və biz təbii olaraq istintaq

aparmaq üçün o yolu müvəqqəti olaraq bağladıq, amma sonra yenə də açdıq. Ondan sonrakı hadisələri siz yaxşı xatırlayırsınız, bu barədə çox danışmaq istəmirməm. Ermənistan dövlətinin tör-töküntüləri və bəzi yerli separatçılar faktiki olaraq özləri özlərini humanitar yardımından məhrum etmişdir.

Çünki bizim məqsədimiz suverenliyi tam bərpa etmək idi və burada yaşayın əhalini inandırmaq idi ki, onlar vahid Azərbaycan dövləti çərçivəsində rahat və təhlükəsiz yaşaya bilərlər. Bizim niyyətimiz çox açıq, aydın idi və o təmaslar əsnasında bəzi müsbət addımlar da atılmışdı. Yəni ki, yeni Ləcən-Xankəndi yolu

Yəni 23 aprel hadisələri çox önəmli bir tarixdir. O vaxt və ondan sonra mən demişdim ki, 23 aprel tarixində bizim ərazi bütövlüyüümüz tam bərpa edildi. Bütün sərhədlərə biz nəzarət etməye başlamışdım və bir daha göstərdik ki, bu torpaqların sahibləri bizik. Biz 23 aprelə qədər də bir neçə dəfə Ermənistana və yerli separatçılara nümayiş etdirmişdik ki, bu bizim torpağımızdır, həm "Fərrux" əməliyyatı, "Sarıbabə-Qırqxız" əməliyyatı, "Qisas" əməliyyatı, bütün bunlar tərəfimizdən aparılmış önəmli hərbi əməliyyatlar idi. Bu əməliyyatlar nəticəsində o vaxt nəzarətimizdə olmayan Qarabağ bölgəsinin strateji təpələri, yüksəklikləri biz tərəfdən götürülmüşdür, yəni 19-20 sentyabr əməliyyat-

ılı ki, yəni Laçın-Xankəndi yolu marşrutunun müəyyən edilməsi, çəkilməsi çox önəmli hadisə idi və 23 aprel hadisələrinin ele bil ki, təməlini qoymuşdu. Çünkü biz artıq yeniyi yol çəkərək Laçın şəhərini özümüze qaytardıq. Onu da bildirməliyəm ki, avqustun əvvəlində artıq yol hazır olandan sonra biz Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin komandanlığına xəber göndərmişdik ki, biz avqustun 5-də artıq o yola çıxırıq və Laçımı götürürük nəzarətimizə. Yəni o, bir bildiriş idi. O, bir xahiş deyildi, bildiriş idi. Ondan sonra bilirsiniz ki, yerli ermənilər vaxt istəmişdilər, avqustun 25-nə qədər. Biz də razılıq verdik və avqustun 26-da Laçına girdik. Yəni ki, bütün bunlar sentyabr hadisələrinə gedən yoluñ bir hissəsidir.

dür və 19-20 sentyabr əməliyyatı üçün bunun çox böyük əhəmiyyəti var idi. Yəni, o əməliyyatlar, sadəcə olaraq, kortəbii seçilməmişdi, məqsədönlü əməliyyatlar idi. Çünkü müharibədə xüsusilə bizim relyefi nəzərə alsaq, əsas məsələ topelərin kimin əlində olmasına və 19-20 sentyabr əməliyyatının qısa müddət ərzində aparılmasının əsas səbəbi də məhz dediyim o vaxta qədər keçirilmiş əməliyyatlardır və təbii ki, Laçın istiqamətində Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin nəzarətdə olması. Çünkü separatçılar artıq silah-sursata malik olmaq üçün bu imkamlardan da məhrum edilmişdi.

İctimai Televiziyadan Fikrət Dölxanov: Cənab Prezident, 2023-cü ilin sentyabrında Azərbaycanın suverenliyinin tam bərpa olunmasını və qeyd etdiyiniz kimi, tarixi ədalətin bərqrar olunmasını təmin edən lokal xarakterli antiteror tədbirlərini hansı amillər şərtləndirdi? Güc tətbiq etmədən keçinmək mümkün idi mi və Ermənistən, erməni separatçıları Sizin dəfələrlə etdiyiniz təklif və xəbərdarlıqları nəyə arxalanaraq əsas verirdi ki, qan tokünləndən, neç bir əməliyyat aparılmadan biz öz suverenliyimizi bərpa edəcəyik və Qarabağ ermənilərinə də dəfələrlə deyilmişdir ki, yeganə yolunuz budur: kim isteyir burada qalır, Azərbaycan vətəndaşı kimi yaşayır, kim istəmir, Ermənistana və başqa yerə gedir. Hətta Laçında keçmiş məcburi köçkünlərlə görüş zamanı - may ayının 28-də mən açıq demişdim ki, onların bir yolu var: qanunsuz qurumu buraxmaq, bizə təslim olmaq və biza

Prezident İlham Əliyev: Yəqin ki, onlar gözləmirdilər bu əməliyyat keçiriləcək və kimsə görünür onları inandırmışdı ki, onlar sona qədər orada öz separatist dırnaqarası qurumunda, o qurum çərçivəsində fəaliyyət göstərə biləcəklər. Halbuki bizim onlara göndərdiyimiz bütün mesajlar açıq və birmənali idi. Onu da bildirməliyəm ki, ikinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan bir müdəddətdən sonra yerli ermənilərin bəziləri bizim nümayəndələrimizə çıxa- tabe olmaq. Bunu mən açıq demişdim. Mən bu və bütün başqa məsələlərdə, bütün çıxışlarımda tam səmimiyyəm və hesab edirəm ki, Ermənistən tərəfi artıq bunu bilir. Nəyi deyirikse, onu da edirik və onu nəzərdə tuturuq. Ancaq görünür ki, başqa mesajlar da verilmişdi onlara. Təbii ki, burada beynəlxalq aktorlar da çox mənfi rol oynamışdır. Ermənistana və separatçılara müəyyən ürək-dirək mənəsi daşıyan mesajların verilməsi onlarda belə bir fikir yaratdı ki, onlar bax, bu vəziyyətlə bəzək... — (İlli bir gün)

“Bugünkü Azərbaycan dünya məqyasında güclü ölkələr sırasındadır”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Əvvəli 2-ci səh.

Onu da bildirmeliyəm ki, ikinci Qarabağ müharibəsi başa çatanda Rusiya, Ermənistan və Azərbaycan liderləri arasında qeyri-rəsmi razılıq əldə edilmişdi ki, orada heç nə dəyişilməyəcək, yəni, necə var elə də qalır. Təbii ki, orada qanunsuz seçkilərin keçirilməsi bu razılaşmanın da pozulması idi. Bildiyiniz kimi, sentyabrın 9-da həmin qanunsuz seçkilər keçirilmişdi və o, ikinci qırmızı xətt idi. Çünkü birinci qırmızı xətt Ermənistanın baş naziri Paşinyanın sentyabrın 2-də separatist rejime təbrik məktubunun göndərilməsi idi. Bu, həm qırmızı xəttin pozulması idi, həm də ki, ümumiyyətə, çox təzadlı bir addım idi. Çünkü ondan qabaq Ermənistanın baş naziri Qarabağı Azərbaycan torpağı kimi rəsmən tənmişdi və bunu dəfələrlə bəyan edirdi. Belə olan halda, onda bu təbrik nədir və sentyabrın 9-dan sonra təbii ki, artıq başqa variant qalmamışdı. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, mina terroru bizə qarşı davam edirdi və bizim bir neçə hərbçimiz o hadisələr ərəfəsində mina terrorunun qurbanı olmuşdur.

Antiterror əməliyyatı çox uğurla, peşəkarlıqla keçirilmişdir, hərbcilərimiz böyük qəhrəmanlıq göstərmişdilər. Deyirlər ki, əməliyyat 23 saat neçə dəqiqə çəkmişdir, amma əslində, daha qısa müddət ərzində tamamlanmışdır. Biz bütün nəzərdə tutduğumuz mövqelərə çıxdıq, bütün kommunikasiyalara sahib olduq, bütün təpələri götürdük və faktiki olaraq separatçıların təslim olmaları qəçiləməz idi, labüb idi, təslim olmasayıdlar məhv olacaqdılar. Başqa variant ola bilməzdi. Bizdə olan məlumat görə, oradakı hərbi birləşmələrdə təqribən 15 minə yaxın hərbçi xidmət göstərirdi. Onlar daha tez təslim oldular. Ondan sonra, sadəcə olaraq, danişqılar gedirdi və daha doğrusu danişqılar yox, bizim şərtlərimizi onlar sanki müzakirə edidlər. Ancaq biz hansı şərt qoymuşduqsə, o şərt də təmin edildi, o cümlə

düşsa, o şəhər de təlimi edirdi, o cümlədən separatist qurumun buraxılmasına və bütün digər şərtlər. Biz dedik ki, təslim olursunuzsa əməliyyatı dayandıracaqıq. Bizim məqsədimiz orada Ermənistən ordusunu məhv etmək yox, oradan Ermənistən ordusunun çıxarılması idi və biz bu müräciəti dəfələrlə etmişdik. Bizi dən xahiş olundu ki, əgər onlar silahları yərə qoysalar, onların təhlükəsizliyi təmin olunacaq-olunmayıcaq? Təbii ki, günahı olmayan hərbçilərə qarşı biz hər hansı bir sanksiya tətbiq etmək fikrində deyilik. Halbuki separatçıların başçıları ilə bağlı bizim mövqeyimiz birmənali idi - onların tutulması. Bəziləri artıq Laçın yolunda oradan qaçmağa cəhd edəndə, bəziləri Xankəndidə, bəzilərini də başqa yerlərdə biz tapıb tutmuşduq. Biz onların yerlərini bilirdik. Biz, ümumiyyətlə, deyə bilərəm ki, İkinçi Qarabağ müharibəsindən sonra Qarabağda nələr baş verdiyindən tam xəbərdar idik, həm vizual, həm operativ tam nəzarət edirdik. Yəni bunu Ermənistana çatdırmağa çalışırdıq ki, bu, bizim nəzarətimizdər və istonilən an biz əməliyyat keçirə bilərik. Həm Ermənistən rəhbərliyinə, həm beynəlxalq aktorlara deyirdim ki, bir dəqiqə ərzində mən düyməyə basıb bu əməliyyati keçirəcəyəm, heç nə də edə bilməyəcəksiniz. Açıq deyirdim onlara. Bu hadisələrin gedisi onu göstərdi ki, - hesab edirəm bu, təkcə Ermənistən üçün yox, Ermənistənin arxasında dayananlar üçün də bir dərs olmalıdır, - bizimlə hədə-qorxu dili ilə, yaxud da təkəbbürlə davranışmaq mümkündür.

Yenə də deyirəm, əməliyyat hərb elmi nöqteyi-nəzərindən də çox uğurlu idi. Şuşa əməliyyatına oxşar bir əməliyyat idı. Əlbəttə, Şuşa əməliyyatı xüsusü peşəkarlıq tələb edən əməliyyat idı, amma bu da çox uğurlu idi. Yəni bütün vəzifələr yerinə yetirildi və beləliklə, separat-

CBC Televiziyasından **Lidiya Meledtseva**: Cənab Prezident, iş-

zənizlə sualları rus dilində verər- yini hamımız görürü

Zəmziq stüləri Rus dördündə verildik, çünki CBC beynəlxalq kanaldır və rusca yayılmışdır. Son zamanlar Fransanın rəsmi şəxsləri tərəfindən tez-tez anti-Azərbaycan bəyanatlarının, Parisin BMT Təhlükəsizlik Şurasına töqdim etməyə çalışdığı qətnamələrin, həmçinin Ermənistannın silahlandırılmasının şahidi oluruq. Fransanın belə mənfi münasibətinin səbəbi nədir? Paris Bakıdan nə istəyir?

Prezident İlham Əliyev: Yaxşı sualdır. Biz özümüz də bunu bilmək istəyirik. Belə ki, münasibətlərimizin tarixinə nəzər salsaq, hər şey çox yaxşı başlamışdı. Həm 1990-ci illərdə, həm də artıq mənim Azərbaycana rəhbərlik etdiyim dövrde münasibətlər kifayət qədər normal idi. Bunu bizim torpaqlarımızın işğal altında olması, yaxud sadəcə, Fransanın həm həm də mənfi mövqeyini göstərib. Münasibətlərin gərginləşməsinə gəlince, bu, artıq İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı başladı. Həmin vaxt 44 gün ərzində Fransa Prezidenti dəfələrlə, hətta deyərdim ki, bu ifadəni işlətmək mümkünürsə, həddindən çox dəfələrlə zəng edirdi və baş verənlərə öz münasibətini bildirirdi. Detallara varmaq istəmirəm, çünki bu danışıqlar məxfi xarakter daşıyırı, lakin danışduğumuz məsələlərin bir hissəsi artıq ictimaiyyətə məlumdur. Hər halda onlar heç nəyə nail ola bilmədilər və müharibə Prezident Makronun və ya hər hansı başqa şəxsin deyil, Putinin vasitəciliyi ilə dayandırıldı. Üçtərəfli Bəyanat da Fransa, Azərbaycan və Ermənistən arasında deyil, Rusiya, Azərbaycan və Ermənistən arasında imzalandı.

tında olması, yaxud sadəcə, Fransa-nın siyasi müstəvisində nəsillərin dəyişməsi ilə bağlı olması başqa məsələdir. Mənim üçün bunu söylemek çətindir. Amma bütün hallarda balans qorunub saxlanıldı. Artıq müsahibələrimdən birində Fransa-nın necə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri olması barədə danışmışam. Təkrar etmək istəmirəm. Hərçənd bu məsələni unudan və ya bilməyənlərə xatırlatmaq yerinə düşər ki, Fransa Prezidenti Jak Şirak uzun müddət atamı Fransanın həmsədliyinə razı salmaq istəyirdi və o, bundan imtina edirdi. Sonradan Prezident Şirakla keçirdiyim görüşlər əsnasında o, dəfələrlə onu necə razı salmaq istədiyini və Fransanın neytral olacağını və etdiyini xatırladırdı. Həmçinin mənim qarşısında əlavə edirdi ki, bu vədi atamın həyatda olmadığı vaxtda da yerinə yetirir. Mən bunu həmişə müsbət qəbul edirdim. Ancaq zahirən də, ümmümkilədə, bürükləşdirilmiş hərbi hissənin işlə-

tün bunlar onun dediyi kimi təsir bağışlayırıdı. Hərçənd bilmirəm ki, pərdə arxasında nələr baş verirdi, lakin son vaxta qədər balans zahirən saxlanılırdı. Balans hətta Fransa tərəfindən İkinci Qarabağ müharibəsinə qədər pozulmuşdu və bu, görünür ki, Fransanın xarici siyasetində fundamental əsasların nəsil dəyişikliyi səbəbindən baş vermişdi. Biz hazırda bunu təkcə Fransada deyil, həm də Avropa ölkəlerinin eksəriyyətində müşahidə edirik. Öz ölkəsində və beynəlxalq arenada böyük nüfuz sahibi olan insanlar siyaset səhnəsindən getdilər və ümumilikdə, təsadüfi adamlar - populistlər, demaqoqlar geldilər və həmin nə ilə natiqləndi. Hazırkı şəraitə gəldikdə, əlbəttə, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra münasibətlərin gərgin olduğu dövr idi, amma bununla belə münasibətlər mövcud idi. Siz də bilirsiniz ki, biz Prezident Makronun Praqadakı görüşdə iştirakına razılıq verdik və başqa səviyyələrdə də temaslar oldu - həm Fransa xarici işlər nazirinin Azərbaycana səfəri, həm də bizim nümayəndələrin səfərləri. Yəni münasibətlər davam edirdi, amma antiterror əməliyyatından sonra bu münasibətlər mahiyyətə dayandırıldı, yenə də bu, bizim günahımız ucbatından baş vermədi. Sadəcə, Fransa artıq heç bir başqa

kilda anti-Azərbaycan fəaliyyəti aparmağa başladı - qətnamələrin qəbul edilməsi cəhdləri, bundan sonra BMT Təhlükəsizlik Şurası platformasında Azərbaycana qarşı sanksiyalar tələbi. Zənnimcə, ən azı 5 dəfə bu cür cəhdlər edildi və onların hamısı tam uğursuzluqla nəticələndi, çünki ölkələrin əksəriyyəti bizi dəstəklədi və bu qətnaməni qəbul etdirmək üçün onlar dövlətlərin zəruri sayını toplaya bilmədilər. Bu, əlbəttə, onlar üçün çox güclü siyasi zərbə idi, çünki biz belə desək, onlara öz meydancalarında qalib gəldik. Həmçinin düşünürəm ki, Avropanın İttifaqının onlara qoşulmaması da böyük bir zərbə oldu, hərçənd məlum oldu ki, Avropanın İttifaqı diplomatiyasının rəhbəri təəssüf ki, Fransanın Azərbaycana qarşı siyasetinə dəstek verənlərin arasında yer alıb. Lakin ümumilikdə, Avropanın İttifaqı ölkələri Azərbaycana münasibətdə vahid mövqə üzrə razılığa gələ bilədilər, Fransa isə məhz sanksiya larda və başqa addımlarda israr edirdi. Artıq bu tezislər səsləndirilib və onlar belə desək havadan asılı qalıb, sözdən eməla kecməyib.

Amma bundan sonra onlar artıq öz-özlüyündə vandalizm aktı olan Natəvanın heykəlinin təhqir edilməsi, onun sellofana bükülməsi, bu şəhər ilə İsmayıllı arasında qardaşlıq sazişinin leğv edilməsi kimi lüzumsuz hərəkətlərə əl atmağa başladılar. Təbii ki, biz də adekvat cavab verirdik və indi də buna davam edirik. Amma bu, deyə bilərəm ki, artıq kin, gücsüzlük və isterikanın özünü heykəldə göstərdiyi mənəvi deqradasiyənin dibidir. Yəni, burada onlar praktik olaraq ermənilərdən az forqlenirlər. Çünkü ermənilər Natəvanın Ağdam-dakı məzarını qaziblər, heykəlinini məhv ediblər. Biz onu bərpa etdik, daha doğrusu, yenidən dəqiq surətini ucaltdıq. Fransa isə Natəvanın həmin ölkədə heykəlini təhqir edir. Göründüyü kimi, burada bir oxşarlıq var.

Ona görə də indi vəziyyət belədir, biz, əlbəttə ki, bütün bunlara cavab verəcəyik. Biz təkcə müdafiə olunan və özünə bəraət qazandırılan ölkə deyilik. Biz adekvat cavabları veririk və verəcəyik. Belə ki, fransız imperializminin müstəmləkə ölkələrində törətdiyi vəhşiliklər haqqında dünyanın xatırlayacağı faktlar həddindən artıq çoxdur. Buraya Əlcəzairdə indi də istifadə olunmayan böyük əraziləri zəherləyən nüvə siyasi dəstildi. Həminin işinə tan-

rorunu da əlavə etmək olar, yeri gəmişkən, fransızların Əlcəzairdə basdırıcıqları minalardan insanlar ində həlak olurlar. Bir milyon yarın əlcəzairlinin soyqırımı və digər faktalar da var. Müstəmləkə ölkələrində başqa cinayətlər də törədilib və bələttə ki, neokolonializmin rüsvayıçı təzahürüdür. Bu gün Fransa müstəmləkələrə sahib olmayı, onları idarə etməyi, sixışdırmağı, viran qoymuş ölkələrin bu müstəmləkə zülmündən qurtulmasına imkan verməməyi adı bir hal kimi qəbul edir. Qoşulmama Hərəkatının söđri kim biz bu məsələni qaldırıqdə və Bakı təsəbbüsünü irəli sürdükdə müstəm-

şəsəbbusunu irəni surdukda müstəmələkə ərazilərinin - Fransanın dəniz aşırı adlanan ərazilərinin nümayəndələrinin iştirakı ile tədbirlər həyat keçiririk. Onların hər cür təzyiqlər məruz qalması bizə məlumdur. Onları çağırır, profilaktikadan keçirir, hədə-qorxu gölirlər. Bu yaxınlarda Yeni Kaledoniya bir azərbaycanlı jurnalist qadını saxlayıblar. Ümumiyyətlə, bu, hansı çərvivəyə sığınmaq. Ondan casusluqda da şübhələniblər. O, hadisələri işıqlandırmağa gəlmidi. Fransa tərəfinin xahişi ilə İsvəç rədəki Avropa qeyri-hökumət teşkilatlarından birinin nümayəndəsini da saxlayıblar. O, Cenevrədə neokolonializmə həsr olunmuş tədbirə gedirdi. Düzünü desək, mən İsvəç hökumətinin Fransanın iradəsinə təsbe olmasından və belə rüsvayçı akt törətməsindən təcəccüblənirəm. Hem də bu jurnalist çox böyük Avropa ölkəsinin vətəndaşıdır. Yəni onların əsl xisləti bundan ibarətdidir. Biz bu əsl xisləti üzə çıxardıq. Nə dənsə bütün bunlar haqqında indiyə dək danişilmirdi. Bunların hamisə barədə susurdular, əlaqədar olmayı istəmirdilər, problemlərdən qorxurlar.

dular, təhdidlərdən çəkinirdilər və
sairə. Amma biz qorxmuruq. Zərər
nimcə, bu gün baş verənlər BM
Təhlükəsizlik Şurasında və Avropanın
İttifaqında bir fiaskodur, onların Avro-
ropa parlamentindəki nümayəndələri
ri vasitəsilə bizə müəyyən mənəvə
zərər vermək, ola bilər ki, hətta "qo-
ciqlandırmaq" kimi boş cəhdlərinin
hamısı faydasızdır. Təbii ki, biz yox
lumuza davam edəcəyik. Qoşulma-
ma Hərəkatında sədrliliyimiz başa çat-
ır, amma Bakı Təşəbbüs Qrupu ya
şayacaq, biz fransız neokolonializ-
minin ifşa olunmasını və fransız
müstəmləkələrinin Fransanın zü-
mündən azad olunması prosesini
destaklaşacaqılk.

"Xəzər" Televiziyasından **Gündə**
Kərbəliyeva: Cənab Prezident, Tələ
lisidə İpək Yolu Forumunda Ermə
nistanın baş naziri "sülhün kəsişma
si" deyə bir layihədən bəhs etdi
hansı ki, bu, "erməni qovşağı" lay
həsinin adı dəyişdirilmiş formasıdır
Sözde layihə guya Azərbaycan, Tür
kiyə, İran, Gürcüstan və Ermənistana
arasında kommunikasiyaların, bələ
deyək, inkişafını nəzərdə tutur. Hə
buki Azərbaycan bu təklifi üç ildə
irəli sürür. Ermənistanın baş naziri
bunu yeni bir təşəbbüs kimi səslə
dirdi. Ümumiyyətlə, regionda Azə
baycanın razılığı olmadan belə lay
hələrin bas tutması mümkün düşürmü

Prezident İlham Əliyev: Əlbətə ki, yox. Yəqin ki, siz də bunu yaxşı bilirsiniz, mümkün deyil. Hesab edirəm ki, bu, sadəcə olaraq, piar aksiyadır. Çünkü Ermənistan, bildiyini kimi, 10 noyabr üçtərəfli Bəyanatının bir müddəasını yerinə yetirmə və faktiki olaraq öz öhdəliyinə laqeyd yanaşır. Ona görə bunu pərdələmək, eyni zamanda "Zəngəzur dəhlizi" sözünü sildirmək üçün belə bir təklif irəli sürmüslər. Onu da bədirməliyəm ki, "Zəngəzur dəhlizi" sözü onları çox qıcıqlandırır və mədəyəndə ki, axı dəhliz hər hansı bəyənənin suverenliyini şübhə altına alırmır, - "Şimal-Cənub" dəhlizi və Azərbaycan ərazisindən keçir. Bu, demək deyil ki, bizim suverenliyimiz burada şübhə altına düşübü "Şərq-Qərb" dəhlizi var, - amma nadənsə Ermənistanda bu dəhliz sözü nə münasibət bir az fərqlidir. Ona görə bu erməni yol kəsişməsi, ya yələyici, ondan sonra bunu "sülh yəkəsişməsi" adlandırmışlar. Amma faktiki olaraq bu, piar aksiyadan başqa bir şey deyil.

Onlar, ilk növbədə, Zəngilan
Ordubad arasındaki ərazidə bizi ma-
neəsiz keçid verməlidirlər. Bu, onla-
rin öhdəliyidir. Mən artıq demişəm
bir daha demək istəyirəm, Azərbay-
candan Azərbaycana gedən yüklə-
vətəndaşlar və avtonəqliyyat vasita-
ləri heç bir yoxlamadan keçmədən
gömrük inzibatçılığına cəlb edilmə-
dən sərbəst keçməlidirlər. O ki qa-
di, digər ölkələrin yüklerinə, əgər
məsələn, Orta Asiyadan Türkiyəyə
bir üç Ermənistan ərazisindən göndə-
rilirsə və hətta Azərbaycanda
Türkiyəyə hansısa bir üç göndə-
lirsə, təbii ki, bütün gömrük rüsum
ları da ödənilməlidir. Yəni bu, ço-

Bir məsələ də önemlidir, bu yolun təhlükəsizliyi. Çünkü mən dəfələrlə Ermənistan rəhbərliyinə demisəm ki, Ermənistandan qarantiyaları bizə kifayət deyil. 10 noyabr Bəyanatında göstərilmişdi ki, Rusiya sərhədçiləri 42-43 kilometr ərazidə təhlükəsizliyi və nəzarəti həyata keçirirlər və bu öhdəlik yerinə yetirilməlidir. Ermənistan isə bundan indi boyun qaçırmış isteyir. Halbuki bu da məntiqli deyil. Çünkü Rusiya sərhədçiləri Ermənistannın, İrəvanın aeroportunadadırlar, Ermənistan-İran, Ermənistan-Türkiyə sərhədindədirlər. Niyə orada onlar qala bilərlər, amma burada qala bilməzlər? Sadəcə olaraq, bu, bir bəhanədir ki, bu yol açılmasın. Biz üç il gözləmişik, bizi ittihad edirdilər ki, biz güc tətbiq edərək o yolu açacaqıq. Halbuki bu, cəfəng bir ittihad idi. Onu da bildirməliyəm ki, bu şayiələri, belə ucuz şayiələri yayan da Fransadır. Biz dəqiq bilirik ki, hər yerdə danışındalar və bu gün də yəqin davam edir ki, bu gün-sabah Azərbaycan Ermənistana hücum edəcək. Halbuki bunun heç bir əsası yoxdur, heç bir hazırlıq da getmir və bu gün hazırlığı gizlətmək də mümkün deyil. Çünkü hər şey yuxarıdan, peykədən görünür, digər informasiya mənbələri var. Biz, sadəcə olaraq, üç il gözləmişik, görəndə ki, bu alınmir, bizim başqa yolumuz qalmayıb. Biz qısa yolla Azərbaycanın əsas hissəsini Naxçıvanla birləşdirməliyik və bildiyiniz kimi, İranla artıq razılıq da əldə edildi, nəinki razılıq, təməl-qoyma mərasimi keçirildi. İndi Ağbənd istiqamətində artıq birinci körpünün inşası başlamışdır və ikinci körpü də Ordubad istiqamətində nəzərdə tutulur. Yəqin ki, bu il biz ona da başlayacaqıq.

Bələliklə, Ermənistan yenə dalañ olaraq qalacaq. Onlar indi, necə deyərlər, bundan duyuq düşərək əl-ayağa düşdülər ki, biz kənarda qaldıq və hətta bildiyiniz kimi, Amerika Dövlət Departamentinin rəhbərinin müavini də bir anlaşılmaz açıqlama vermişdi ki, ya Ermənistandan keçəcək, ya da ki, biz imkan verməyəcəyik. Yaxşı, biz bunu üç ildir deyirik ki, bu, Ermənistandan keçsin, Ermənistan imkan vermir. İndi də bizi ittihəm edirlər ki, biz başqa yol seçirik. Yəni siz şərait yaradın Ermənistənən ərazisindən keçsin, Mehri ərazisindən keçsin, mən de-diyyim şortlərlə, onda digər varianta ehtiyac qalmayacaq. Yoxsa bu da anlaşılan deyil. Bu gün Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan arasında əlaqə yenə də İran ərazisindən həyata keçirilir. Niyə buna etiraz edilmir, məhz Mehri hissəsinə etiraz edilir? Ermənistən-İran ticarəti gündən-günə artır, çıçəklənir. İran Qərbi Zəngəzurda konsulluq açıb. Niyə bu, necə deyərlər, heç bir sual yaratmır? Yəni belə mənətiqsiz və cəfəng açıqlamalar heç kimə şərəf göstirmir və "biz buna imkan verməyəcəyik" deyəndə, - mən artıq bunu demişəm, - Amerika nəyi nəzərdə tutur, necə imkan verməyəcək? Gələcək Zəngəzurda bir sədd qoyacaq, ya Zəngilanda bir qoşun yerləşdirəcək, ya İran ərazisində? Necə imkan verməyəcək? Bu, bizim suveren işimizdir. Bizim İranla bu yaxılarda Astaraçay üzərində körpünün açılışı olmuşdur. Nə üçün? Çünkü "Şimal-Cənub" dəhlizində yükdaşımaların höcmi iki dəfə artıb və hazırda Astaradakı terminal bütün o yükləri götürə bilmir. Rusiya ilə ikinci keçid açmışıq Xanobada və indi Rusiya-Azərbaycan sərhədində iki keçid var, bir idi. İranla da iki keçid var. Yəni bu həkim sərhədinin işini di-

Yəni, bu, bizim suveren işimizdir.

Ona görə Ermənistan tərəfinə məsləhətim odur ki, burada manipulyasiyalarla məşğul olmasın. Onların Azərbaycanın əsas hissəsindən Naxçıvana gedən təklif etdiyi marşrut tamamilə yararsızdır və ilboyu o marşrutdan istifadə etmək mümkün olmayacaq. Çünkü orada hava şəraiti də və relief də çox sərtdir. Ən düzgün variant Mehri ərazisindəndir.

“Bugünkü Azərbaycan dünya miqyasında güclü ölkələr sırasındadır”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibə verib

Əvvəl 5-ci səh.

Gözel başa düşürlər ki, siyaset uzaqlaşma deyil, dostluq zəminində aparılmalıdır, necə deyərlər, Azərbaycanda deyildiyi kimi, "səninki səndə, mənimki məndə". Bu, əməkdaşlıq üçün ən yaxşı yoldur. İnteqrasiya prosesləri könüllülük əsasında həyata keçirilməlidir. Heç bir inteqrasiya əsas inteqrantın üstünlüyünə gətirib çıxarmamalıdır. İndi Avropa İttifaqı məkanında bəzi Avropa ölkələrinin, onların öz ölkəsində böyük dəstəyə malik olan rəhbərlərinin necə "ağ qarğaya" çevrildiyini görürük, çünkü onların mövqeyi ümumi istiqamətdən fərqlənir. Bəs onda demokratiya prinsipləri harada qaldı, bu strukturun guya əsaslandığı bərabərlik prinsiplərinə nə oldu? Əgər təşkilatın hər hansı üzvü hansısa məsələyə dair fərqli fikirdedirsə, ona qarşı ayrı-seçkilik, sanksiyalar tətbiq etmək, tamamilə qanunsuz olaraq maliyyə vəsaitindən məhrum etmək lazımdır. Bütün bunlar dünyadan gözü qarışında baş verir, vəni, artıq maskalar da çıxarılib.

Yəni, artıq maskalar da çıxarılıb. Bu səbəbdən biz könüllü integrasiya planını dəstəkləyirik, amma bu, mənqli olmalı, ölkələrin maraqlarına cavab verməlidir. Ona görə də Qoşulmama Hərəkatı məhz qərarların qəbul edilməsində müstəqil olan alternativ struktur kimi yaradılıb, belə ki, həmin ölkələrin əksəriyyəti də müstəmləkəciliyin nə demək olduğunu bilirlər. Amma zaman keçdikcə bu struktur bir az deqradasiyaya uğrayıb və hətta beynəlxalq arenada onu çox az adam xatırlayırdı. Biz bu təşkilata rəhbərlik etməyə başlayanda, təbii ki, formal rəhbər ola bilməzdik. Nəyin naminə oraya gəlməsdik? Sadəcə, vaxt keçirmək üçün deyil. Biz öz siyasetimizi aparmaq üçün göldik. Əlbəttə, Azərbaycanın yekdilliklə seçilmesi və yekdil qərarla sədrlilik müddətinin uzadılması bu siyaseti inamla aparmağa imkan verdi, çünki biz 120 ölkədən 119-nun mandatına malik idik. Təbii ki, əsas diqqəti ərazi bütövlüyü, suverenlik məsələsinə yönəltidik. Bu mövzubi zərər üçün çox vacib idi, amma təkcə onunla kifayətlənmədi. Bütün milli nümayəndə heyətləri ilə apardığımız mütəmadi iş nəticəsində yeni platforma yarada bildik. Əlbəttə, başa düşürdük ki, funksional dinamika da lazımdır. Həmçinin bilirdik ki, təşkilata üzv ölkələrin bəziləri arasında barışmaz ziddiyyətlər mövcuddur və bu, hərəkata təşkilat qismində transformasiya etməyə imkan vermir. Ona görə də platformları yaradacaq strukturların təsis olunması yolu ilə getməyə qərar verdik. Bütün bunları dərhal etmək mümkün deyildi. Belə ki, biz hərəkatın cəmi 10 il üzvü olduqdan sonra onun sədri seçildik. Bu səbəbdən bir neçə təşəbbüs irəli sürdük və onlar dəstəkləndi. Parlament, gənclər, qadın platformaları da belə yarandı. Bütün bunlar hərəkata yeni nəfəs verdi və biz bir neçə sammit və nazirlər səviyyəsində tədbirlər keçirdik. Xüsusən COVID-lə üst-üstə düşdüyü zaman bizim vaksin milliyyətçiliyi ilə mübarizə sahəsində aktiv fealiyyətimizə və hərəkata yeni impuls verdi. Deməliyəm ki, bunlar, sadəcə, siyasi bəyanatlar deyildi, həm də əməli baxımdan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilati vaksinasiya aparılması üçün bizim məlumat bazımızdan istifadə edirdi.

Biz özünün əsl simasını göstərən ölkələrə qarşı fəal və çox aşkar çıxış edirdik. Məsələn, bu ölkələrdən biri uzun müddət dünyada mənəvi liderliyə iddia edirdi, hərçənd bunun üçün heç bir əsası yox idi. Mən Kənadanı nəzərdə tuturam. Amma onun dirnaqarası mənəvi liderliyi özünü onda göstərdi ki, bu ölkə lazımlı olduğundan beş dəfə artıq vaksin aldı. Sonra onların istifadə müdafiəti qurtardı və hamısını tulladılar. Bu vaksinlərə ehtiyacı olan bir çox ölkələr, sadəcə, özünün minlərlə, on minlərlə vətəndaşını itirirdi. Həmin vaxt məsələ onda deyildi ki, bu ölkələrin pulu voxdur, sadəcə, vaksin-

lərə əlçatanlıq olmayıb. Yeri gəlmışkən, biz də əlçatanlıqla bağlı problemlə üzləşdik. Həmin vaxt mən Çin Xalq Respublikasının Sədrinə məktubla müraciət etdim. Yeri gəlmışkən, Mirşahinin sualından kimə zəng vurdugumu xaturladım. Cənab Si Cinpinə müraciət edərək Azərbaycana vaksin kvotasi ayrılmاسını xahiş etdim və çox minnətdaram ki, Sədr Si Cinpin olduqca operativ şəkildə cavab verdi və bizə 500 min vaksin ayrıldı, əlavə də 500 milyon doza. Yəni biz Çindən bu köməyi aldigimizə görə, bir çox ölkələrdən əvvəl, yanvarın 20-dən etibarən vaksinasiyaya başladıq. Bizim satın almaq üçün pulumuz var idi, amma imkanlarımız yox idi. Kanadanın ehtiyacından beş dəfə çox vaksin satın aldığı bir vaxtda bu, təbiiidir. Həmin vaksinlər necə yayıldı? Axi Çin istisna olmaqla, vaksin istehsalçıları əsasən Qərb ölkələri idi. Nə olsun ki? Onlar bunu necə yayırdılar, biz bütün bunları xatırlayıraq: ancaq özlərinə, sonra isə qalanını tullayırdılar. Yerde qalanlar ölsə də, ölməsə də, xəstələnsə də - onların vecinə deyildi. Bütün bunlar bizi demokratiyaya, bərabərliyə, ədalətə, insan haqlarına öyrətməyə çalışanların əsl simasını bir daha aşkara çıxarıb. Mən bunu yalanlılıq, ikiüzlülük və riyakarlıq kimi xarakterizə edərdim. Biz maliyyə yardımını göstərirdik və sonra aldigimiz vaksinlərin bir hissəsini ehtiyacı olan ölkələrə - 80-dən çox dövlətə verdik. Yəni ölkənin, Azərbaycanın miqyasını götürsək, əhali və adambasına düşen ümumi poten-

və adamlaşdırma düşün ümumi potensiala görə, yəqin ki, biz hamidən çox yardım etdik. Bunu tamamilə düzgün hesab edirdik, çünkü hər zaman yardım əlini uzatmaq lazımdır. Düşünürəm ki, bizim xarici siyasetimizi uğurlu edən amillərdən biri müräciət edildikdə və imkanımız olduqda həmişə yardım etməkdir. Hesab edirəm ki, həyatda da belədir, imkanın varsa kömək etmək lazımdır, yoxdursa bunu başa düşmək olar. Bu gün sədriyimizin başa çatdığı bu ayda onu Uqandaya təhvil veririk. Biz artıq tamamilə başqa struktur təhvil veririk və hələ Uqanda ilə üçlükdə yer alacaqıq. Uqandanadan sonra Özbəkistan rəhbərlik edəcək. Beləliklə, biz neokolonializm ilə mübarizə də daxil olmaqla, fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik. Əlbəttə, dediyim və sizin də qeyd etdiyiniz kimi, Bakı Təsəbbüs Orupu artıq həvata vəsiqə

alıb, onu heç kim heç vaxt yerindən tərpədə bilməz. Hərəkatda aparıcı rola malik olmağımızdan asılı olma-yaraq, Bakı Təşəbbüs Qrupu bizim fəaliyyətimizin nəticəsidir. Müstəmləkə ölkələr azadlıq əldə etmə-dikcə, biz bu məsələdə onlara kö-mək edəcəyik.

Rövşən Məmmədov: Cənab Prezident, beynəlxalq əlaqələrdən söz düşmüşkən, bir qədər önce dedi-yiniz fikirdən çıxış edərək, sonuncu sualımı ünvanlamaq istərdim. Bildir-diniz ki, Qarabağ probleminin həlli qlobal arenada layları tərpətdi və tə-bii ki, biz həm düşmənlərimizi gör-dük, onların maskaları yırtıldı, həm də dostlarımıza daha yaxından tamı-dıq. Məhz bu baxımdan Azərbayca-nın beynəlxalq diplomatiyada atdığı önəmlü addımlardan biri də dostları-nın sayını artırmaq, əməkdaşlıq coğ-rafiyasını genişləndirməkdir. Həm-çinin Azərbaycanın nümayiş etdirdi-yi modellərdən biri də qlobal tədbir-ləri ölkəmizdə keçirməkdir. Artıq nəinki Bakı, işğaldan azad olunmuş ərazilər belə qlobal tədbirlərə evsa-hibliyi edir və elə son üç ildə biz on-larca belə tədbirin adını çəkə bilərik və əlbəttə, 2023-cü il iki mühüm ha-disə ilə bizim yadımızda qaldı. Bu, həm COP29-un, həm də Urban Fo-rumunun Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı yekdil qərarın verilməsidir. Bax, bu toplantılardan, bu qlobal platformalardan Azərbaycan həm əməkdaşlıq coğrafiyasının artırılma-sı, həm də ədalətlə mövqeyini bir da-ha bütün dünyaya çatdırmaq baxı-mından necə istifadə edəcək?

Prezident İlham Əliyev: Bəli, bunlar çox önemli hadisələrdir, bir daha Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu və bizim uğurlu siyasetimizi göstərir. Çünkü COP29-la bağlı hadisələrin gedışatımı indi hər kəs bılır və yenə də deyə bilərəm, tam səmiyyətlə deyə bilərəm ki, bizim çox dəqiq və düşünülmüş diplomatik adımlarımız nəticəsində bu mötəbər tədbiri Azərbaycanda keçirmək üçün imkan əldə etdik. Bilirsiniz ki, COP30-un ev sahibi bəlli olsa da - Braziliya, COP29-un ev sahibi son günlərə qədər bəlli deyildi. Xüsusilə son həftələr ərzində, hətta COP konfransı Dubayda başlayandan sonra da hələ aktiv diplomatik təməslər davam edirdi və biz burada da istədiyimizə nail olduq. Halbuki burada da, yenə də bizim dırnaqarası ənənəvi dostlarımız hər iki tədbirdə bize

əngəl törətməyə çalışırıldılar, COP29-da, necə deyərlər, daha gizli formada. Çünkü burada eyni zaman- da bölgədə sülhə doğru bir addımın nəzərdə tutulurdu və bu addıma qar- şı getmək, əlbəttə ki, heç kimə şərəf gotirməzdi. Ona görə pərdəərxas fealiyyət daha çox özünü göstərmış- di və Dünya Urban Forumu ilə bağlı açıq şəkildə bizə qarşı kampaniya gedirdi. Səsvermə ərefəsində bir çox ölkələrə təzyiqlər göstərilirdi ki, amanın günüdür, Azərbaycana səs verməyin. Ancaq orada da iflasla üz- ləşdirilər və bu iki tədbirin keçirilməsi, əlbəttə ki, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunu böyük dərəcədə artıracaq.

Bir də ki, bu günə qədər əgər COP tədbirlərini biz nəzərə alsaq, hətta Urban Forumu, adətən, inkişaf etmiş ölkələrdə, böyük ölkələrdə belə tədbirlər keçirilir. Çünkü qonaqların sayına görə bu, on böyük tədbirdir, yəni, Dubayda təqribən 70-75 min xarici qonaq var idi və bütün başqa amillərlə yanaşı, bu qədər qonağı qarşılıqlaşmaq, şərait yaratmaq, bütün təşkilati məsələləri həll etmək böyük potensialdan xəbər verir. Yəni bu, ölkəmizin imkanlarının növbəti nümayışdır. Eyni zamanda yaşıl gündəliyi bizim münasibətimizdir və biz artıq bu şərəfə layiq görüləndən dərhal sonra biz qarşı yenə də media kampaniyası başlamışdır. Ənənəvi aktorlar - "Vaşinqton Post", "Nyu-York Times", - yadınızdadır, prezident Tramp onları feyk-nyus adlandırmışdı, çox haqlı olaraq feyk-nyus adlandırmışdı, - "Fıqaro" və başqaları dərhal bizə qarşı çırkin kampaniyaya başlamışdır. Heç bir əsası olmadan və hətta mənim tərəfimdən COP29-a təyin etdiyim bizim ekologiya nazirini də atəşə tutdular. O, yəqin ki, belə hal-larla ilk dəfə rastlaşır və irad tutdular ki, o, uzun illər neft şirkətində işləyib. Bu, nə deməkdir? Mən də 9 il neft şirkətində işləmişəm, sonra? Bu adam neft şirkətində ekologiya üzrə vitse-prezident vəzifəsində işləyib. Ondan sonra altı ildir ki, ekologiya naziri işləyir. Bütün bunlar kənarada qoyulur, sanki bu, elə deyil. Amma bunun neft şirkətində çalışması bioqrəfiyası var. Hər halda bunlar təbii-dir, çünkü bütün beynəlxalq tədbirlər keçiriləndə biz belə bir kampaniyaya ilə üzləşirik, istor Avropa Oyunları olsun, istor "Avroviziya", hətta Astronavtika Konqresi. Yəni, necə de-yörələr, artıq bu olmasa, biz təccübə-lənərik. Əcəba, nə olub? Nəvi düz-

gün etməmişik ki, bizi indi tərifləyinlər Qərbədə. Yəni əgər onlar bizi tarifləyirlərsə, deməli, nəsə biz, necə devərlər xəta törətdik.

Hər halda bu iki tədbirin keçirilməsi, doğrudan da, böyük hadisədir və əminəm ki, hər iki tədbir uğurlu keçiriləcək və gələn qonaqlar Azərbaycan reallıqları ilə tanış olacaqlar. Mahiyyət nöqtəyi-nəzərindən, hesab edirəm ki, neft-qaz hasil edən və neft-qaz keçmişən olan ölkələrdə belə tədbirlərin keçirilməsi daha önemlidir. Çünkü bu, bizə irad tutulur və hətta Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərin də, ondan əvvəl Misirə də və bəlkə bir irad tutulur ki, neft-qaz hasil edən ölkələrdə bu, üçüncü dəfə baş verir. Amma buna başqa nöqtədən yanaşmaq lazımdır. Bax, bu ölkələr - neftlər, qazla zəngin olan ölkələr bu prosesin içindədirler. Onlar ümumi işmizə töhfə vermək isteyirlər. Azərbaycan da, bizdən daha çox Birləşmiş Ərəb Əmirlilikləri "yaşıl enerji" olmadan da rahat enerji təhlükəsizləşdirilməni təmin edir, bir çoxlarının enerji təhlükəsizliyini təmin edir. Amma bu, böyük bir məsuliyyət rəmziidir. Onun göstəricisidir ki, biz isteyirik öz vəsaitimizi bu sahəyə ayıraq ki, həm ölkələrimizdə, necə deyərlər, "yaşıl enerji" inkişaf etsin, həm dünyaya töhfə verək. Burada əlbəttə ki, indi mahiyyət üzrə də çox ciddi proseslər gedəcək. Azərbaycan COP29-un prezidenti kimi xüsusiliyi rolə malik olacaq. Proseslərin genişləndirilməsi bizim mövqeyimizdən böyük dərəcədə asılı olacaq. Biz artıq bənefisi ölkədən əməkdaşlıq təklifi almışiq. Bizimlə bu hazırlıq dövründə əməkdaşlığın istiqamətləri müəyyən edilsin və biz bütün ölkələrlə əməkdaşlığı hazırlaq, bu, bizim üçün də böyük bir təcrübə olacaq. Çünkü bu, yenə də hesab edirəm ki, dünyadın bir nömrəli beynəlxalq tədbirdir, beynəlxalq konfransıdır, həm dünya ictimaiyyətinin diqqəti nöqtəyi-nəzərindən, BMT Baş Assambleyanın yasından da daha mötəbərdir. Çünkü BMT Baş Assambleyada, adətən prezidentlər gəlir, çıxış edir. Çıxış etdiyi dövrdə zalda onların nümayənləri yəndə heyətlərindən başqa, adətən heç kim olmur. Bundan sonra da çıxış gedir. Amma burada real iş aparılacaq, müzakirələr, ola bilər müəyyən fikir toqquşmaları, yəni maraqlı bir proses olacaq və Azərbaycanın da bu prosesə rəhbərlik etməsi, əlbəttə ki, qürurvericidir.

Mirşahin Ağayev: Cənab Prezident, Sizə bayaqdan diqqətlə qulaq asıram, belə baxanda Fransa güclü dövlətdir, nüvə dövlətidir. Biz onlara Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının sədri olduğu dövrə nəinki uduzmadıq, hətta qalib gəldik. Belə baxanda, mübarizə apardığımız Qərb dövlətlərinin hamısı kifayət qədər qüdrətli dövlətlərdir. Amma, eyni zamanda, zəifləyiblər və Azərbaycan onların heç birinin iradəsi qarşısında sinmir. Belə bir sual vermək isteyirəm. Nədədir Prezident İlham Əliyevin gücü və nədədir onların zəifliyi? Məsələn, niyə onların Azərbaycana gücləri çatmir, bir qadından acığını çıxırlar, özü də qadının heykəlinən? Əməkdaşlarımız Fransada olublar, Natəvanın heykəlinə bükülmüş örtüyü qaldırıblar. Görübər ki, onu boyayıblar. Nədir onları belə zəif edən və nədir Sizi belə güclü edən?

Sizi belə gücü edən?

Prezident İlham Əliyev: Mən hesab edirəm ki, gücümüzün əsas mənbəyi haqlı olmayımdır. Çünkü biz haqlıyız və istənilən auditoriya-da, istənilən tədbirdə öz haqlı olmağımızı sübut etmək üçün kifayət qədər əsaslarımız var. Qarabağ məsələsində biz tamamilə haqlıydıq və heç kim bizi bu haqdan məhrum edə bilməz. Müstəqillik ideyalarımızı rəhbər tutmağımızda da haqlı idik. Çünkü biz müstəqil ölkəyik. Əgər biz müstəqil ölkəyiksə, nə üçün ki-minsə sözü ilə oturub-durmalyıq? Onda gəlin, müstəqil ölkə olmayaq. Əgər kimsə hesab edirsə ki, bizi idarə edəcək, səhəv edir, yenə haqsız odur. Belə cəhdlər olub. Son vaxtlar daha yoxdur. Çünkü artıq görüblər. Amma olub. Biz heç bir ölkənin daxili işlərinə qarışmırıq, heç vaxt qarışmamışıq. Hətta Ermənistanın daxili işlərinə də heç vaxt qarışmırıq. Hətta işğal dövründə onların daxili proseslərinə də heç vaxt qarışmırıq. Halbuki bizim kifayət qədər imkanlarımız var idi. Bu gün də var, bu gün də qarışmırıq. Baxın, bizim daxili işlərimizə nə qədər qarışma cəhdləri olub. Nə qədər məkrli planlar qurulub bize qarşı. Siz bunların hamısını yaxşı xatırlayırsınız. Hələ 1990-ci illərin əvvəllərində bize qarşı əsassız 907-ci düzəliş qəbul edilmişdi. Nəyə görə? Guya ki, biz Ermənistani blokadada saxlayırıq. Axi, bizim torpaqlarımız işğala məruz qalıb, biz necə blokadada saxlaya bilərik? Q vaxt həla Heydər Əli-

yev hakimiyyətə gəlməmişdi, o vaxt Qərbin təqdir etdiyi dırnaqarası demokratik hakimiyyət Azərbaycanda var idi. Görün o vaxt anti-Azərbaycan hissələr nə qədər geniş vüsət almışdı və ondan sonra biz nə qədər belə əsəssiz ittihamlara məruz qalmışdıq. Tamamilə əsəssiz.

Yəni biz bu məsələdə də haqlı idik, öz müstəqilliyimizi qoruyurdum, necə deyərlər, öz hədəfimizə doğru gedirdik və indi keçmiş hadisələri yeni prizmadan təhlil edərkən görürəm ki, yəqin bizə qarşı olan bu ədalətsizliklərin təmolində Qarabağ məsələsinin həll olunmaması dayanmışdır. Çünkü daim bizi təzyiq altında saxlamaq, daim Azərbaycanı diktatura, avtokratiya, demokratiyanı əzən bir ölkə kimi göstərmək ki, bizim başımız buna qarışın, biz gecə gündüz özümüzü müdafiə edək, yaxud da gedək onların qabağında baş əyək, deyək ki, siz bizə sataşmayın. Amma biz nə etdik? Biz əksinə, bizi olan hücumlara qarşı öz mövqeyimizi ortaya qoymuş və onlar da gördülər ki, bizimlə keçmir və Qarabağı azad etməyimizi də ona görə bizə bağışlamıllar ki, onların əlindən bu riçaq çıxdı. Azərbaycan, məcazi mənada desək, bu qarmaqdan çıxdı. Artıq bu amil yoxdur. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra status və Qarabağ ermənilərinin hüquqları mövzularını ortaya atmışdır ki, yenə də burunlarını oraya soxa bilsinlər. Beynəlxalq missiyanın oraya göndərilməsini təkidlə tələb edirdilər ki, yenə də vəziyyəti qarışdırınlar. O riçaq da əllərindən çıxdı. Ona görə indi yeni bir mövzu axtaracaqlar. Yəni sizin sualınıza bir qədər geniş cavab verirəm. Amma bax, bunun əsas platforması budur. Biz hər zaman haqlı olmayıüzümüzə tam əmin idik və bir dənə də naşa iş görmədi. İndi yenə də deyirəm, bizi ittihad edirlər ki, biz Ermənistana hücum etmek isteyirik. Mən bunu artıq demişəm, bir daha deyirəm tam səmimiyyətlə, istəsəyidik girərdik, ləp axıra qədər gedərdik. Cermuk şəhəri - bizim keçmiş əsl adı İstisu olan şəhər gözümüzün qabağında idi. Kim idi bizi saxlayan? Bizim niyyətimiz yox idi. Bizim niyyətimiz sərhədimizi mühafizə etmək idi. Elə təpələr əlimizdə olmalı idi ki, biz ermənilərin planlarını gözümüzəz gərək. Bu mövzu ilə bağlı bir qərblı qonağımla söhbət əsnasında mənə dedi ki, axta sizin peykiniz var, siz peykdən də görə bilərsiniz. Deyirəm, mənim peykim mənim gözlərimdir. Mən gözlərimlə görməliyəm. Bir dənə də naşa iş görməmişik, bu əsasdır, əsas amildir. İkincisi də gücümüz, cəmiyyətimizin birlüyü, xalqımızın birliyidir və bu birlilik olmasayı, biz heç vaxt müharibəni uda bilməzdik. Birmənalı sizə deyirəm. Çünkü bu Zəfəri şərtləndirən xalqın ruhu idi və əsgəri qabağa göndərən də xalqın ruhu idi, onun təribiyəsi idi. Nə qədər silahın olsa, nə qədər ordun peşəkar təlimlərdə olsa, əgər ruh yoxdursa, heç bir təpəni də sən götürə bilməzsən. Ölümə gedirdilər, siz vaxsu bilərsiniz.

mə geddirilər, siz yaxşı bilirsiniz.

Bize qarşı olanlar haqqında mən çox danışmışam, bəlkə də, kifayətdir bu müsahibə üçün. Amma onlar bizi düzgün qiymətləndirə bilməyiblər, yəqin ki, ona görə uduzuqlar. Əgər bizi düzgün qiymətləndirsəydi, bize qarşı çıxmazdılar, bize qarşı çıxməq hər birinə çox baha başa gələ bilər. Qeyd etdiyiniz bu hadisələr həm BMT-də, həm Avropa İttifaqında həmçinin əsaslı ümət tələb

Rövşən Məmmədov: Cənab Prezident, artıq üç saat yaxındır ki, müsahibə davam edir və 20-dək istiqamət üzrə suallarımızı cavablandırın. Müsahibəyə görə təşəkkür edirik və gelecek fəaliyyətinizdə, xüsusən də yeni missiya uğrunda fəaliyyətinizdə hər birimiz adından

Sıze uğurlar arzu edirik, minnətdarıq.
Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, təşəkkür edirəm. Sıze də uğurlar, cansağlığı, yeni ildə yeni qələbələr arzulayıram.

Rövşən Məmmədov: İnşallah.
Prezident İlham Əliyev: Sağ
olun.